

ZLATA HRVOJ-ŠIPEK

KARLOVAC

Tel.:

email:

DRŽAVNOODVJETNIČKO VIJEĆE
Z A G R E B

Primljeno:	10-04-2020		
	Org. jed.	BROJ	Prih. i Vrijednosti

U Zagrebu, 10. travnja 2020.

DRŽAVNOODVJETNIČKO VIJEĆE

Ulica Grada Vukovara 49

ZAGREB

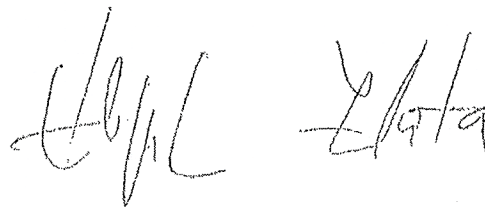
Predmet: Prijava na Javni poziv za mjesto Glavnog državnog odvjetnika
Republike Hrvatske

Podnosim prijavu na Javni poziv Državnoodvjetničkog vijeća za mjesto Glavnog
državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Prijavi prilažem:

- podatke o radu - životopis
- dokaz o državljanstvu Republike Hrvatske,
- diplomu o završenom diplomskom sveučilišnom studiju prava
- svjedodžbu o položenom pravosudnom ispitu
- uvjerenje državnog odvjetništva o vremenu obnašanja pravosudne dužnosti
- uvjerenje da se ne vodi kazneni postupak i
- program rada

S poštovanjem,



Privitak: kao u tekstu

ZLATA HRVOJ-ŠIPEK

Karlovac,

ŽIVOTOPIS

Rođena sam 1956. u Karlovcu, diplomirala na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1978. godine. Pravosudni ispit položila sam 1980. godine.

Profesionalnu karijeru započela sam u Karlovcu iste godine u tadašnjem Javnom pravobranilaštvu Zajednice općina Karlovac, kao vježbenik, stručni suradnik, a potom i zamjenik javnog pravobranioca.

Na dužnost javnog pravobranitelja u Zajedničkom javnom pravobraniteljstvu općina Karlovac, Ozalj i Duga Resa u Karlovcu imenovana sam u listopadu 1991. te u veljači 1992. za općine Slunj, Vojnić i Vrginmost.

Odlukom Sabora Republike Hrvatske u travnju 1994. imenovana sam zamjenicom javnog pravobranitelja Republike Hrvatske.

Nakon stupanja na snagu Zakona o državnom odvjetništvu 2001. kojim je došlo do spajanja državnog odvjetništva i javnog pravobraniteljstva postajem zamjenicom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Bila sam prva predsjednica Državnoodvjetničkog vijeća (2001. – 2005.) samostalnog i neovisnog tijela koje je osnovano i započelo s radom 2001. a koje je tada bilo nadležno za imenovanje i razrješenje zamjenika državnih odvjetnika te odlučivanje o njihovoj stegovnoj odgovornosti. Dužnost članice DOV-a obavljala sam i u drugom mandatu od 2005.-2009..

Poslove voditeljice Građansko-upravnog odjela u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske obavljala sam od 2005. do 2018. kada sam raspoređena na poslove prve zamjenice Glavnog državnog odvjetnika. Kao voditeljica odjela osim neposrednog rada na predmetima koordinirala sam rad unutar samog odjela, koordinirala rad građansko-upravnih odjela nižih državnih odvjetništva radi jedinstvene primjene zakona i drugih propisa na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, aktivno sudjelovala u kreiranju i razvoju informacijski sustav državnog odvjetništva Case Tracking System (CTS).

Aktivno sam radila i na predmetima međunarodnih arbitraža (B3 Croatian Courier Cooperativ vs RH, Engility vs RH), bila član tima koji je zastupao Republiku Hrvatsku pred ESLJP u predmetu Blečić vs RH.

Kao Prva zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske obavljala sam velik dio poslova državnoodvjetničke uprave. Novi Zakon o državnom odvjetništvu, Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću i Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava 2018. postavili su pred Državno odvjetništvo Republike Hrvatske brojne zahtjeve jer je trebalo donijeti cijeli niz novih akata bitnih za organizaciju i ustrojstvo državnog odvjetništva. Zbog toga je Glavni državni odvjetnik osnovao niz radnih skupina čiji sam rad ja koordinirala, vodila neke dok sam u radu drugi sudjelovala kao njihov član. Također sam

Nakon razrješenja Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 24. Zakona o državnom odvjetništvu preuzela sam obavljanje poslova Glavnog državnog odvjetnika i to u uvjetima pandemije COVID-19 i potresa u Zagrebu. Smatram da sam u tim uvjetima uspješno organizirala rad i obavljanje zadaća ne samo Državnog odvjetništva Republike Hrvatske već i županijskih i općinskih državnih odvjetništava te USKOK-a dajući odgovarajuće upute ali naravno uz puni angažman i podršku državnih odvjetnika. Nove vrste predmeta i novi način statističkog praćenja rada državnih odvjetništava uvjetovao je nove adaptacije i dogradnje informacijskog sustva CTS u čemu također, aktivno sudjelujem.

Eduktor sam na Pravosudnoj akademiji i Državnoj školi od njenih početaka i autor većeg broja obrazovnih materijala namijenjenih stručnom usavršavanju državnih odvjetnika i sudaca, autor većeg broja stručnih radova. Izlagala sam na savjetovanjima, okruglim stolovima i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Bila sam članom brojnih radnih skupina za izradu zakona i drugih propisa (Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem, Zakona o sprečavanju sukoba interesa, Zakona o državnom odvjetništvu, Zakona o upravljanju državnom imovinom, Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Zakona o šumama, Zakona o cestama i dr.)

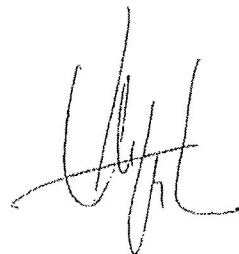
Dugogodišnji sam član Ispitnog povjerenstva za polaganje pravosudnog ispita, Međuresornog povjerenstva za postupanje po zahtjevima stranih ulagača vezane uz sporove koji proizlaze iz dvostranih ugovora Republike Hrvatske iz područja poticanja i zaštite stranih ulaganja, Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija. Bila sam članom Odbora za novčane naknade žrtvama kaznenih djela nasilja od 2014.-2018.

Sudjelovala sam na brojnim konferencijama i seminarima u Hrvatskoj i inozemstvu primjerice seminaru „ICSID i ICSID-ova arbitražna praksa za državne službenike“ u Parizu u organizaciji Svjetske Banke (2016.), seminaru „Novine u stručnom usavršavanju“ koji je u organizaciji EJTN održan u Berlinu (2018.) itd.

OSOBNİ PODACI I OBITELJSKE PRILIKE

Rođena sam u službeničkoj obitelji (otac _____ i majka _____). Moj pok. otac _____ bio Hrvatski domobran i sudionik Križnog puta.

Nisam član niti jedne udruge.



ZLATA HRVOJ-ŠIPEK
zamjenica Glavnog državnog odvjetnika
Republike Hrvatske

PROGRAM RADA
GLAVNOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

U Zagrebu, travanj 2020.

SADRŽAJ

UVOD

1. Progon počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela
2. Zaštita imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske
3. Zaštita Ustava Republike Hrvatske i zakona
4. Zadaće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske
 - 4.1. Upravljanje i nadzor nad radom državnog odvjetništva i nižih državnih odvjetništava
 - 4.2. Međunarodna suradnja

UVOD

Državno odvjetništvo Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o državnom odvjetništvu definirano je kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je

- ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela,
- poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te
- podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava Republike Hrvatske i zakona.

Državno odvjetništvo obavlja svoje ovlasti na osnovi Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske, pravne stečevine Europske unije, zakona i drugih izvora prava.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je najviše državno odvjetništvo kojem su podređena sva državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj.

Pred državno odvjetništvo se postavljaju velika očekivanja, očekivanja pravnih osoba, građana, okrivljenika, žrtava, gospodarstvenika, poljoprivrednika, oštećenika, javnih službenika i mnogih drugih koji očekuju od države, pa tako i od državnog odvjetništva, da ih zaštiti, da kazni odgovorne, da im omogući da ostvare ili zaštite svoja prava i interese... Mnoga su od tih očekivanja nerealna, ali ono oko čega ćemo se svi složiti da se zakon mora u odnosu na sve i svakoga jednako primjenjivati, da su svi jednaki pred zakonom i da zakon mora vrijediti i primjenjivati se u svakom kutku lijepe naše, pravna država i vladavina prava su najviši ciljevi i postignuća suvremene demokratske države.

Kako bi se naprijed navedene zadaće izvršile i ispunila realna i opravdana očekivanja potrebni su kvalitetni ljudski potencijali, kvalitetno upravljanje ljudskim potencijalima, potrebno je osigurati materijalne i financijske uvjete rada, ostvariti dobru suradnju sa policijom i drugim nadležnim tijelima.

Cilj mi je ovim programom ukazati na ono što smatram da bi trebalo učiniti kako bi se obavljanje zadaća Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i državnog odvjetništva u cjelini podiglo na višu razinu, rad učinio transparentnijim što bi doprinijelo jačanju povjerenja u državno odvjetništvo i pravosuđe u cjelini.

1. PROGON POČINITELJA KAZNENIH I DRUGIH KAŽNJIVIH DJELA

Borba protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta, procesuiranje kaznenih djela ratnih zločina, ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, kaznenopravna zaštita djece, borba protiv nasilja u obitelji, kaznena djela počinjena iz mržnje i govor mržnje, kaznena djela protiv gospodarstva, zloupotreba droga trajno jesu i ostaju u fokusu rada državnog odvjetništva.

Uvijek su, a osobito sada, u uvjetima pandemije COVID-19, ograničenog kretanja, izbjegavanja socijalnog kontakta nasilje u obitelji kao i neka kaznena djela počinjena na štetu djece su manje vidljiva i teže se otkrivaju. Zato je izuzetno važna senzibilizacija i uključivanje svih segmenata društva kako bi svaki građanin reagirao i obavijestio policiju ili druga tijela o uočenim ponašanjima. Poticanje i uspostava kvalitetne suradnje nadležnih tijela i službi sa ustanovama školskog i predškolskog odgoja, nevladinim udrugama izuzetno su važni radi prevencije i otkrivanja neprihvatljivog ponašanja te počinjenja tih vrsta kaznenih djela.

Državno odvjetništvo se, u ovom trenutku, nedovoljno bavi kaznenim djelima počinjenim na štetu okoliša i zdravlja. Smatram nužnim uspostavu kontinuirane i kvalitetne suradnje sa nadležnim tijelima i agencijama u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji pri čemu državno odvjetništvo mora imati proaktivan pristup. Rad na ovoj vrsti predmeta zahtjeva stručne edukacije i razmjenu iskustava sa predstavnicima zemalja koje na tom području imaju više iskustva. Istodobno, rad na ovoj vrsti predmeta zahtjeva interdisciplinarni pristup i na kojima će zajednički rad zamjenika iz kaznenih i građansko-upravnih odjela dati najbolje rezultate.

Korupcija i organizirani kriminalitet

Rad na predmetima korupcije i organiziranog kriminaliteta mora biti jedan od prioriteta u radu. S tim u svezi potrebno je nadalje materijalno i kadrovski jačati kapacitete Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: USKOK).

Materijalni uvjeti za rad USKOK-a, u odnosu na prostor, riješeni su kada je USKOK nakon gotovo 18 godina preseljen na adresu u Vlašku 116.

Međutim, iako su u USKOK-u, ali i u četiri najveća županijska državna odvjetništva (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek) još 2014. godine osnovani Odjeli za oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, u niti jednom do danas nije zaposlen financijski istražitelj. Razlog tome su niski koeficijenti za radno mjesto financijskih istražitelja.

Cilj kaznenog progona ostvaruje se ne samo izrečenim sankcijama već i oduzimanjem protupravno stečene imovinske koristi, a temeljno načelo je da nitko ne može zadržati tako stečenu imovinsku korist. Jasno je da je u većini koruptivnih kaznenih djela i kaznenih djela iz oblasti organiziranog kriminala primarni motiv

upravo stjecanje takve koristi koja se potom nastoji plasirati u atraktivne nekretnine ili gospodarske djelatnosti kako bi se „oprao prljavi novac“. Smatram da je stoga potrebno jačati osnovane Odjele za oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom i stvoriti uvjete za zapošljavanje financijskih istražitelja.

Državno odvjetništvo, pa tako i USKOK su prvenstveno tijela kaznenog progona, te je za naš rad značajan i rad drugih državnih tijela koja su prvenstveno zadužena za otkrivanje kaznenih djela. Uz policiju to su posebno tijela u sastavu Ministarstva financija - Porezna uprava, Ured za sprječavanje pranja novca, Carinska uprava, Državna revizija itd.

Stoga je potrebno jačati zajednički rad i suradnju sa navedenim državnim tijelima.

Također, potrebno je ukazivati i poticati na važnost proaktivnog pristupa, kako u radu na konkretnim predmetima tako i u razvijanju i jačanju suradnje s drugim državnim tijelima, s nevladinim organizacijama koje se bave borbom protiv korupcije, s medijima i s građanima.

Smatram da u samom državnom odvjetništvu postoji prostor za jačanje proaktivnog pristupa u borbi i progonu navedenih kaznenih djela kroz unapređenje zajedničkog rada zamjenika državnih odvjetnika iz kaznenih i građansko-upravnih odjela.

Ratni zločini

Procesuiranje ratnih zločina i drugih kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom jedna je od najznačajnijih dužnosti državnog odvjetništva, praćena i valorizirana od raznih međunarodnih i nacionalnih subjekata, zainteresirane javnosti i u konačnici, žrtava, u čijem se opravdanom interesu zadovoljenja pravde prvenstveno i postupa.

Smatram da ovo područje djelovanja državnog odvjetništva može dati konkretan i vidljiv doprinos boljitku društva jačanjem uvjerenja svakog pojedinca u učinkovitost pravosudnog sustava i postojanje vladavine prava.

Nema dvojbe da su protek vremena od počinjenja kaznenih djela, nedostupnost okrivljenika, kvaliteta dokaza prikupljenih u ratnim, odnosno ranim poslijeratnim uvjetima, ali i nerijetko već nastupila sekundarna viktimizacija žrtava, čimbenici koji otežavaju ostvarenje strateški definiranih ciljeva za postupanje u predmetima ratnih zločina.

Ipak, državno odvjetništvo je promišljenim pristupom procesuiranju ratnih zločina osiguralo pretpostavke za uspješan rad i to specijalizacijom državnih odvjetnika sukladno Zakonu o primjeni statuta međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, odnosno dostavljanjem u rad svih predmeta ratnih zločina specijaliziranim državnim odvjetništvima, potpisivanjem tužiteljskih sporazuma, memoranduma i protokola s tužiteljstvima u regiji, usmjeravanjem u to područje najkvalitetnijeg tužiteljskog kadra,

razvijanjem posebnih metodologija rada, osnivanjem vlastitih i osiguravanjem pristupa elektroničkim bazama podataka Međunarodnog rezidualnog mehanizma za kaznene sudove te kontinuiranom edukacijom tužiteljskog kadra, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini, prvenstveno upućivanjem više desetaka mladih kolega na privremeni rad u tužiteljstvo tadašnjeg haškog Tribunala.

Međutim, sigurna sam da prostora za napredak ima. Potrebno je uložiti dodatne napore za poboljšanje osposobljenosti državnoodvjetničkog sustava kako bi mogao odgovoriti na izazove procesuiranja tih najtežih oblika zločina. Iako ratni zločini ne zastarijevaju objektivne okolnosti, kao što su starosna dob počinitelja, težina podnesene žrtve oštećenih pojedinaca, itekako zahtijevaju ažurnost u radu, za koju je, vjerujem, ključni trenutak.

Prije svega, smatram potrebnim osigurati kadrovske kapacitete za dovršetak stvarne specijalizacije trenutno potkapacitiranih nadležnih županijskih državnih odvjetništava u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, a organizaciju rada u odsjecima za ratne zločine urediti na način da u istima budu, po kriteriju određenog geografskog područja, ustrojeni tužiteljski timovi sastavljeni od tužitelja i državnoodvjetničkih savjetnika, zaduženih za pripremu činjeničnog stanja i procesno-pravnih aspekata predmeta. Smatram da bi odsjecima za ratne zločine trebalo pridružiti vojnog analitičara ili im vojnog analitičara staviti na raspolaganje kao vanjskog suradnika. Jačanje kadrovskih kapaciteta neophodno je i zbog aktualne pojavnosti u procesuiranju predmeta ratnih zločina, koja se odnosi na sve veći broj složenih i iznimno obimnih predmeta ratnih zločina koje nam u rad ustupa Bosna i Hercegovina.

Jednom ustanovljeni, tužiteljski timovi s posebno obučenim kadrom specijaliziranim i zaduženim isključivo za postupanje u predmetima ratnih zločina, pritom koristeći raspoložive alate i specifične metode i uvjete rada, trebali bi posebno aktualizirati rad na velikom broju predmeta protiv nepoznatih počinitelja, za čije je rješavanje nužan sistematični pristup. Upravo radi neophodne koncentracije rada na predmetima ratnih zločina, koja podrazumijeva sistematično prikupljanje i obradu podataka koji čine cjelinu saznanja o ratnim zbivanjima te korištenje i povezivanje tih podataka u različitim kaznenim predmetima, ukazuje se svrhovitim rasteretiti nespecijalizirana državna odvjetništva od upućivanja na rad u ovim kaznenim predmetima te slijedom toga razmotriti mogućnost restrukturiranja na način da određeni broj dužnosnika bude trajno premješten u specijalizirana državna odvjetništva.

Stoga, smatram da bi kroz Okvirna mjerila za rad zamjenika državnih odvjetnika odnosno Odluku o kriterijima za određivanje izuzetno složenih predmeta trebalo na odgovarajući način valorizirati složenost rada na predmetima ratnih zločina jer bi se time stvorili uvjeti da zamjenici u specijaliziranim državnim odvjetništvima mogu postupati isključivo u toj vrsti kaznenih predmeta, što trenutno nije moguće.

Državno odvjetništvo za uspješno izvršavanje svojih dužnosti koje se odnose na procesuiranje ratnih zločina na razini Republike Hrvatske, mora inzistirati na intenzivnoj međuinstitucionalnoj suradnji, koju bi trebalo unaprijediti korištenjem

suvremenih tehnologija koje otvaraju nove mogućnosti za umrežavanje podataka, bržu komunikaciju i sinkronizirano djelovanje u svrhu probitka kaznenog progona.

Također je nužno ustrajati na regionalnoj tužiteljskoj suradnji, u odnosu na koju je potrebno jasno artikulirati temeljne postulate i činjenicu da značajan broj počinitelja ima državljanstvo i nalazi se na teritoriju drugih država u regiji, pa su u trenutnim pravnim okvirima nedostupni hrvatskom pravosuđu. Kako se u tim državama nalazi i značajan dokazni fundus, pronalaženje efikasnijih i konstruktivnijih oblika suradnje s tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini i Republici Srbiji ostaje našom obavezom. S tom bi svrhom trebalo na svakom od četiri specijalizirana državna odvjetništva, kao i na nacionalnoj razini, odrediti osobu koja bi bila koordinator takve suradnje, pratila aktualnosti, definirala predmete u kojima su ostvareni uvjeti za suradnju, bila upoznata s relevantnim pravnim normama i pronalazila mehanizme za unaprjeđenje regionalne suradnje.

Na međunarodnom planu, državno odvjetništvo mora nastaviti, pa i pojačati, svoj angažman u internacionalnim projektima, aktivnostima u radnim skupinama, udruženjima i mrežama kontakt točaka radi uspostavljanja i održavanja učinkovite suradnje s nacionalnim tijelima vlasti različitih država, pružanja djelotvorne međunarodne pravne pomoći i osiguravanja foruma za razmjenu informacija i najbolje prakse. U ovom aspektu svog djelovanja državno odvjetništvo treba nastaviti suradnju s Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za kaznene sudove i biti inicijator razgovora koje bi Republika Hrvatska trebala povesti s državne razine radi bržeg i efikasnijeg pristupa, odnosno kako bi dobili na korištenje ne samo javni, nego i povjerljivi dokazni materijal pohranjen u tom ad hoc tijelu, a u svrhu kaznenog progona za zločine počinjene na našem državnom području.

2. ZAŠTITA IMOVINE I IMOVINSKIH INTERESA REPUBLIKE HRVATSKE

U izvršavanju ovog dijela svoje zadaće državno odvjetništvo se pojavljuje u dvije različite uloge i postupaka:

1. kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske poduzima pravne radnje radi zaštite njezine imovine i imovinskih interesa u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim tijelima; sklapa izvansudske nagodbe - time štiti njezine imovinske interese, rješava nastale sporne odnose i utječe na smanjenje sporova pred sudovima i doprinosi rasterećenju sudova, te daje pravna mišljenja na određene pravne poslove koje sklapa Republika Hrvatska, kao jedna od ugovornih strana - time državno odvjetništvo istodobno štiti zakonitost, osigurava pravedno i jednako postupanje prema svima, prevenira nastanak sporova, ali i štiti imovinske interese Republike Hrvatske.

2. u zaštiti javnog interesa odnosno radi zaštite Ustava i zakona - državno odvjetništvo postupa formalno „u svoje ime“ u upravnim sporovima, podizanjem

zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog suda, u upravnim postupcima radi povrata oduzete imovine te u drugim slučajevima kad je posebnim zakonom dano ovlaštenje državnom odvjetništvu da poduzima pravne radnje u svoje ime.

Izvensudsko rješavanje sporova

Izvensudsko rješavanje sporova je izuzetno značajan dio poslova državnog odvjetništva jer se nedvojbeno sklapanjem izvensudskih nagodbi smanjuju troškovi kako direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.) tako i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva).

Smatram da izvensudsko rješavanje sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, treba i nadalje koristiti, poticati ali i stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi.

Zbog toga je nužno organizirati koordinacijske sastanke sa pojedinim ministarstvima kad se pojavi veći broj sporova koji proizlaze iz iste činjenične i pravne osnove, primjerice, nepoštivanje prava iz kolektivnih ugovora, prekovremeni sati i sl., kako bi se izbjeglo vođenje velikog broja parnice koje stvaraju troškove i opterećuju rad sudova i državnog odvjetništva.

Mišljenja sam da bi sporove između tijela Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne samouprave kao i Republike Hrvatske i pravnih osoba čiji je vlasnik ili osnivač Republika Hrvatska trebalo rješavati izvensudskim putem.

Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DORH) zastupa Republiku Hrvatsku pred inozemnim sudovima, ustanovama i drugim tijelima. Ovi se postupci mogu podijeliti na dvije grupe: postupci pred međunarodnim tijelima – međunarodne arbitraže, te postupci koji se vode u inozemstvu pred sudovima te države.

U ovim postupcima DORH može zastupati sam ili zajedno sa stranim odvjetničkim društvima, što je pravilo kad se radi o predmetima međunarodnih arbitraža koje pokreću strani investitori protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog kršenja međunarodnih ugovora o poticanju i zaštiti stranih ulaganja koje je Republika Hrvatska sklopila s velikim brojem država. U ovom trenutku, DORH vodi 9 arbitražnih postupaka na kojim su angažirani svi zamjenici građansko-upravnog odjela koji istodobno rade i na predmetima iz redovne nadležnosti. Radi se o izuzetno složenim predmetima i smatram nužnim što prije kadrovski ekipirati ovaj odjel.

Smatram potrebnim skrenuti pozornost na činjenicu da u ovom trenutku Republiku Hrvatsku pred Europskim sudom za ljudska prava zastupa Zastupnica Vlade Republike Hrvatske, dok je postupanje odnosno zastupanje Republike Hrvatske pred Europskim sudom u nadležnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Mišljenja sam bi osnivanjem posebnog državnog odvjetništva koje bi bilo nadležno za postupanje i zastupanje Republike Hrvatske pred sudovima Europske unije, u arbitražama te pred stranim sudovima, racionalnije koristili ljudski kapaciteti, materijalna sredstva ali i učinkovitije štitili imovinski i drugi interesi Republike Hrvatske.

3. ZAŠTITA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE I ZAKONA

U praksi se zaštita Ustava Republike Hrvatske i zakona obavlja korištenjem izvanrednih pravnih lijekova pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske. Nedovoljno se koriste druga pravna sredstva, kao što je ocjena zakonitosti pojedinačnih akata jedinica lokalne i područne samouprave i dr.

Osnivanjem posebnog državnog odvjetništva koje bi bilo nadležno za zastupanje Republike Hrvatske pred stranim sudovima i tijelima, DORH bi se rasteretio i mogao više angažirati na predmetima zaštite zakonitosti, čime bi doprinio jačanju pravne države i vladavini prava.

4. ZADAĆE I OVLASTI DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE

4.1. *Upravljanje i nadzor nad radom državnog odvjetništva i nižih državnih odvjetništava*

S obzirom da je državno odvjetništvo hijerarhijski ustrojeno pravosudno tijelo jedna od najzahtjevnijih zadaća Državnog odvjetništva Republike Hrvatske je provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava koji treba osigurati jedinstvenu primjenu zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, te stručnost i ažurnost u radu.

Zakon o državnom odvjetništvu koji je donesen 2018. godine, a potom i Poslovnik državnog odvjetništva, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020., unijeli su niz novina od kojih izdvajam novi način statističkog praćenja rada koji je uvjetovao uvođenje novih vrsta evidencija, izuzetno su važni za kvalitetno i učinkovito obavljanje poslova nadzora i poslove državnoodvjetničke uprave. Zbog toga je nužna dogradnja i adaptacija Informacijskog sustava CTS, što je vrlo zahtjevan i opsežan posao koji bi trebao biti dovršen (razvoj i testiranje) do kraja ove godine.

Za punu primjenu Zakona potrebno je donijeti još cijeli niz akata državnoodvjetničke uprave od kojih izdvajam Opću uputu o ocjenjivanju zamjenika državnih odvjetnika, Uputu o kriterijima za određivanje izuzetno složenih predmeta, donijeti Plan popunjavanja državnih odvjetništva i dr.

Radi implementacije Poslovnika državnog odvjetništva i svih akata koji se moraju donijeti te radi pravilnog unošenja podataka i korištenja sustava CTS potrebno je provesti edukaciju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika te službenika, organizirati i održati stručne skupove.

Smatram potrebnim organizirati područne stručne skupove, jer svaki dio Hrvatske ima i određene specifičnosti o kojima bi trebalo razgovarati, raspravljati, utjecati na stvaranje jedinstvene prakse i načina postupanja. Neposredna komunikacija glavnog državnog odvjetnika i njegovih zamjenika doprinijela bi lakšem i bržem zauzimanju stavova u stručnim pitanjima ali bi i dodatno motivirala državne odvjetnike i zamjenike u radu. Time bi se također omogućilo da se upoznaju i prepoznaju ljudi koji su stručni, vrijedni i motivirani za rad.

4.2. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DORH) je godinama imalo izvrsnu međunarodnu suradnju, koja je ostvarivana kako kroz liderstvo u regionalnoj suradnji, na europskoj razini putem tijela Europske unije specijaliziranih za tu suradnju, pa sve do suradnje na razini cijelog svijeta, te uspostavljanje odličnih kontakata širom svijeta.

Mišljenja sam kako bi tu suradnju, koja nije bila toliko prepoznatljiva u proteklom razdoblju, trebalo ojačati, prije svega radi što kvalitetnijeg obavljanja zadataka DORH-a.

Kazneno pravna suradnja putem Eurojust-a

Suradnja putem Eurojust-a (uz sudjelovanje EJP – Europske pravosudne mreže) ukazuje se ključnom u kaznenopravnoj suradnji. DORH tu pokazuje odlične rezultate godinama, a imajući u vidu novu regulaciju koja se odnosi na Eurojust, Europol, te potpuno novi Ured Europskog javnog tužitelja (u nastavku: Ured EJT), biti će potrebno ne samo napraviti odgovarajuću zakonodavnu implementaciju, već što je posebno važno, i stvaranje stvarnih mogućnosti za nastavak ove uspješne suradnje.

Do sada je cjelokupna suradnja putem Eurojust-a išla putem DORH-a (Nacionalni član je zamjenik Glavnog državnog odvjetnika, nacionalni korespondent za EJP je također u sustavu DORH-a). Stoga upravo DORH treba dati najveći doprinos u usklađivanju nove regulacije Eurojust-a s domaćim zakonodavstvom.

Također, treba istaknuti kako će najkasnije od 1. veljače 2022. Nacionalni član Republike Hrvatske biti član Izvršnog odbora Eurojust-a, što bi se moglo odraziti na učinkovitost rada nacionalnog ureda Republike Hrvatske pri Eurojust-u, o čemu već sada treba voditi računa i poduzeti potrebne, prije svega organizacijske mjere, kako ne bi došlo do usporavanja suradnje putem Eurojust-a.

Smatram da je prijeko potrebno uspješno sudjelovati u organizaciji Savjetodavnog Foruma Glavnih tužitelja Europske unije, a koji će se održati 15. listopada 2020. u Eurojust-u. Organizatori ovog Foruma su Republika Hrvatska i Savezna Republika Njemačka, kao države koje predsjedaju tijekom 2020. Početni sastanak je već održan, ali u ovom trenutku je došlo do određenih zastoja, pa je potrebno čim prije nastaviti ozbiljan rad na organizaciji ovog važnog sastanka, tim više što je to dio obveza koje je Republika Hrvatska preuzela glede predsjedanja Europskom unijom.

Suradnja DORH-a i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO)

Sukladno Uredbi (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem EPPO-a koja je stupila na snagu 20. studenoga 2017., krajem 2020. godine odnosno početkom 2021. godine s radom će započeti Ured europskog javnog tužitelja.

Obzirom je Uredba obvezujuća za sve države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji i ona ima prvenstvo pred nacionalnim pravom, u svim državama članicama, pa tako i u Republici Hrvatskoj, biti će potrebno Uredbu prenijeti u nacionalni sustav. Radi integracije EPPO-a, kao novog ovlaštenog tužitelja u Republici Hrvatskoj kaznenopravni sustav Republike Hrvatske morati će proći određene prilagodbe, što će zahtijevati određene izmjene Zakona o kaznenom postupku, Zakona o državnom odvjetništvu i Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (ZUSKOK).

Smatram da posebnu pozornost treba obratiti na izbor europskih delegiranih tužitelja, koji će u ime EPPO-a djelovati u Republici Hrvatskoj i koji će imati posebne ovlasti i položaj pod uvjetima iz Uredbe ali i iste ovlasti kao nacionalni tužitelji u pogledu istraga, kaznenog progona i podizanja optužnica.

Integracija EPPO otvara cijeli niz pitanja u čijem će rješavanju odlučujuća biti uloga Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, a koja pitanja, kao i druga koja će se svakodnevno pojavljivati u radu, svakako će se morati riješiti u suradnji i dogovoru sa Glavnom europskom tužiteljicom odnosno EPPO-om.

Kada se govori o pravosudnoj suradnji u EU, u pravilu se govori u suradnji u kaznenim predmetima. Uostalom, Eurojust i jeste agencija Europske unije za suradnju u kaznenim predmetima. Međutim, postoji značajna potreba za suradnjom u građanskim predmetima, pa sam mišljenja kako je potrebno intenzivirati i ove oblike suradnje, naravno, uz pomoć Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

Regionalna suradnja:

U ostvarivanju svojih zadaća DORH ima brojne predmete u kojima mu je prijeko potrebna regionalna suradnja. Pri tome ističem da se ne radi samo o brojnim kaznenim predmetima (prije svega organiziranog kriminala), već i o predmetima s

područja građanskog prava (u vezi s zaštitom imovine Republike Hrvatske, naplatom tražbina Republike Hrvatske, sukcesijom i slično).

Ranijih godina je postojala dobra regionalna suradnja, a Republika Hrvatska (DORH) je bila/bio označavan kao nositelj – lider regionalne suradnje. Ne radi se samo o suradnji po pitanju predmeta ratnih zločina, već naprosto o golemom broju predmeta imajući u vidu činjenicu da postoje brojne osobe s dvostrukim ili višestrukim državljanstvima, boravištima na području više država, ali isto tako i imovine na području više država.

Mišljenja sam kako bi trebalo iskoristiti položaj i iskustvo koje DORH ima, te iskoristiti priliku i usmjeravati ove oblike suradnje onako kako to odgovara interesima Republike Hrvatske. Ovo tim više, što jačanje ove suradnje ne bi financijski opterećivalo proračuna DORH-a (RH), budući da postoje razni međunarodni izvori financiranja, a koje je moguće iskoristiti.

Ostali oblici međunarodne suradnje:

Osim suradnje na razini EU ili regionalne suradnje, mislim kako bi bilo značajno ojačati suradnju i na područjima izvan EU, te da za to već u ovom trenutku postoje odlični preduvjeti.

Republika Hrvatska je godina bila aktivna u CCPE (Savjetodavnom vijeću tužitelja Europe – tijelo Vijeća Europe), te je sudjelovala u izradi njihovih mišljenja i preporuka, od kojih su mnoge vrlo značajne za rad DORH-a (RH je neke od tih akata kvalitetno koristila tijekom predgovora glede pristupanja EU, kao npr. Preporuku 19/2000, ili pak „Bordošku konvenciju“). Smatram da bi trebalo intenzivirati rad u tom vijeću, tim više što je u ovom trenutku Glavna tajnica Vijeća Europe hrvatska predstavnik.

DORH već godinama aktivno sudjeluje u radu Međunarodne udruge tužitelja (I.A.P.), udruge koja okuplja predstavnike iz 182 zemlje širom svijeta, tako da u ovom trenutku ima i člana Izvršnog odbora IAP-a, te Potpredsjednika. To omogućava olakšan pristup suradnji širom svijeta u slučaju kada je potrebna pravosudna suradnja u konkretnim predmetima (od Kine, Koreje, Rusije, ili pak Argentine, Brazila, Kanade, Emirata...).

Istodobno, to otvara vrata i jačem izlasku DORH-a na to područje, te mogućnost da se uči na primjeru uspješnih država, ali i da se zainteresiranim državama ponude brojna uspješna rješenja do kojih smo sami došli. Mnogima nije poznato kako su upravo predstavnici DORH-a uspješno prenijeli neka zakonodavna iskustva (glede organizacije državnoodvjetničkog sustava), te da su primijenjeni npr. u Gruziji, Ukrajini, Sjevernoj Makedoniji, Albaniji, Crnoj Gori te Srbiji).

Mišljenja sam da se radi o značajnim aktivnostima za koje DORH ima prostora i kapaciteta pa bi trebalo jačati i razvijati navedene oblike suradnje.